

Protokoll mellom KS og Kopinor

KS og Kopinor er etter forhandlinger og mekling kommet til enighet om vedlagte mønsteravtale om kopiering og bruk av opphavsrettslig beskyttet materiale i kommunal og fylkeskommunal virksomhet, herunder undervisningsvirksomhet, for perioden 1.1.2026- 31.12.2027. KS vil anbefale medlemmene å slutte seg til avtalen.

KS og Kopinor er enige om følgende:

1. Mønsteravtalen er en viktig avtale som innen avtalte rammer gir mulighet for kopiering (eksemplarframstilling) og bruk av opphavsrettslig beskyttet materiale i kommunal og fylkeskommunal virksomhet, herunder i undervisningsvirksomhet. Mønsteravtalen gjør det blant annet mulig for kommuner og fylkeskommuner å kunne tilby oppdaterte og hensiktsmessige læringsressurser, som blant annet gjør at lærerne kan supplere det innkjøpte læremateriellet slik at elevenes undervisning blir mer variert og bedre.
2. Mønsteravtalen er teknologinøytral. Partene konstaterer likevel at teknologien utvikles raskt og at språkmodeller og andre maskinlæringsmodeller (KI) inngår i stadig større grad i de teknologiske løsningene som brukes i lærings- og vurderingsprosesser. Konsekvensene av KI-utviklingen er vanskelig å overskue, og implementering og bruken av KI-teknologien vurderes fortsatt som umoden og i rask endring. Det er også usikkert hva forventede lovendringsprosesser for opphavsrett og kunstig intelligens vil ha å si for kopiering og bruk av opphavsrettslig beskyttet materiale innenfor mønsteravtalens rammer, generelt og i generative KI-løsninger.
3. Mønsteravtalen gir muligheter og begrensninger. Det er enighet om at avtalens definisjon av kopiering i avtalens § 3 også omfatter eksemplarframstilling av opphavsrettslig beskyttet materiale som instruks eller kontekst i generative KI-verktøy, innenfor avtalens rammer om endringer, omfangsbegrensninger mv. Det er en forutsetning at KI-verktøyet oppfyller kravene til interne lukkede nettverk i § 4, og at deling videre skjer innenfor rammene fastsatt i denne bestemmelsen og avtalen for øvrig. Systematisk kopiering og bruk av beskyttet materiale til trening og utvikling av interne eller eksterne KI-løsninger som eksempelvis samtaleroboter, bildegeneratorer mv. er ikke tillatt etter mønsteravtalen.

Partene anerkjenner at det er ulike syn på hvorvidt utdata generert med KI-verktøy rettmessig skal reguleres i kopieringsavtalen, og dermed i hvilken utstrekning utdata skal kunne deles eksternt. Materiale fremstilt ved hjelp av KI-løsninger i medhold av avtalen, og som kan knyttes til én eller flere spesifikke kilder, kan i denne avtaleperioden kun deles internt. Tilsvarende gjelder i avgrensede profesjonsfelleskap i geografiske områder hvor det ikke er grunnlag for et fungerende faglig samarbeid i den enkelte skole. I avtaleperioden tillates lisenstaker å oversette og gjøre mindre språklige oppdateringer av beskyttede verk innenfor rammen av avtalen for øvrig.

Avtalens § 2 er ikke til hinder for dette. Partene er ikke bundet av rammene i dette avsnittet ved reforhandling av avtalen.

Partene har felles interesse av at brukerne av avtalen er kjent med handlingsrommet mønsteravtalen og lovverket gir. Partene vil derfor i avtaleperioden samarbeide om tiltak for å bidra til at kopiering av opphavsrettslig beskyttet materiale med bruk av ulike teknologiske løsninger som skjer i kommuner og fylkeskommuner er lovlig.

4. Hver av partene kan kreve reforhandling av mønsteravtalen dersom det i avtaleperioden vedtas nye lovbestemmelser, herunder regulering av KI, som kan få direkte og vesentlig betydning for avtalens grunnlag knyttet til mønsteravtalens bestemmelser om eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring av beskyttet materiale.
5. I avtaleperioden møtes partene i halvårlige kontaktmøter. Ved enighet kan det nedsettes felles arbeidsgrupper som arbeider etter nærmere avtalt mandat.
6. Hele KS-organisasjonen som konsern gis tillatelse til kopiering og bruk av opphavsrettslig beskyttet materiale på samme vilkår som for «administrative funksjoner/stillinger i kommunen/fylkeskommunen» etter mønsteravtalen for perioden 1.1.2026 – 31.12.2027.
7. KS utarbeider vederlagsfritt og innen 1. april hvert år i avtaleperioden nødvendig statistikk fra PAI om antall årsverk i kommuner og fylkeskommuner. For informasjon om kilder og kriterier for uthenting av antall årsverk, elever og studenter (heltidsekvivalenter), vises det til protokollvedlegg.
8. Partene har som intensjon at mønsteravtalen skal dekke brukernes behov for kopiering og bruk av opphavsrettslig beskyttet materiale. Dersom forhandlinger om revisjon av mønsteravtalen for ny periode ikke fører fram, kan KS og/eller Kopinor kreve megling etter åndsverkloven § 65.
9. Reforhandling av mønsteravtalen for ny periode opptas i tilstrekkelig tid før utløp av avtalen.

Protokollen foreligger i to eksemplarer, ett til hver av partene.

Oslo, 6.2.2026.

KS

Karsten Langfeldt (sign.)

Kopinor

Hege Munch Gundersen (sign.)

Vedlegg 1: Informasjon om kilder og kriterier for uthenting av antall årsverk, elever og studenter.

Vedlegg 2: Mønsteravtale for perioden 1.1.2026 – 31.12.2027.

Vedlegg

til forhandlingsprotokoll mellom KS og Kopinor om mønsteravtale for kommunal og fylkeskommunal virksomhet for perioden 1.1.2026–31.12.2027

om kilder og kriterier for uthenting av antall årsverk, elever og studenter (heltidsekvivalenter), jf. protokollen punkt 7.

Vedlegget endres av partene ved behov.

Kildene for uthenting av antall årsverk, elever og studenter (heltidsekvivalenter) er per oktober 2025 som følger:

Grunnskoler, unntatt musikk- og kulturskoler:

1. Elevtallene (elevplasser) hentes fra sist tilgjengelige tall i GSI. Kriteriene er:
2. Grunnskole, Kommunale og interkommunale grunnskoler
3. Rapport, Ramme A. Elever, A. Elever - sumtall
4. Utvalg, Nivå: kommune
5. Felt, A-15 felt d57: Sum elever ved skolen, G felt u2: Kommune, G felt eu2: Kommune

Musikk- og kulturskoler:

1. Elevtallene (elevplasser) hentes fra sist tilgjengelige tall i GSI. Kriteriene er:
2. Kulturskole, Alle enheter
3. Rapport, Ramme A. Elever, A. Elever - sumtall
4. Utvalg, Nivå: kommune
5. Felt, A-5 felt d12: Musikkundervisning, A-6 d17: Visuelle kunsthøgskole, A-7 felt d22: Teater, A-8 felt d27: Dans, A-9 felt d1794: Samisk kulturfag, A11 felt d42: Sum elevplasser, A-10 felt d122: Andre kunst- og kulturuttrykk, G felt u2: Kommune, G felt eu2: Kommune.

Musikklinjer er A-5 og andre linjer er summen av A-6, A-7, A-8, A-9 og A-10.

Videregående skoler:

Elevtallene hentes fra KOSTRA i SSB. Kriteriene er:

1. Tabell: 12187: Antall skoler og elever i videregående utdanning, etter eierforhold
2. Statistikkvariabel: Elever (antall)
3. År: Siste år
4. Region: Uttrekk for alle fylkeskommuner – og velg alle
5. Eierforhold: Fylkeskommunale

Fagskoler:

Antall studenter (heltidsekvivalenter) i fagskolene hentes fra Database for statistikk om høyere utdanning (DBH) – fagskolestatistikk. Kriteriene er:

1. Fagskolestatistikk
2. Statistikk om studenter
3. Aktive studenter
4. Studenter fordelt på utdanningstilbudets utdanningsform
5. Velg Organisering/hierarki: Fagskole-studiested-utdanningstilbud. Velg kolonner: Årstall, Semester (fjern utdanningsform). Velg Semester: Vår. Velg Beregning: Antall studenter (heltidsekvivalent). Velg Årstall: inneværende år. Velg Eierforhold: Fylkeskommunal.

Kommunen/fylkeskommunen for øvrig:

KS vil på forespørsel fra Kopinor oversende følgende informasjon:

1. Kommunenummer
2. Kommunenavn
3. Totalt antall årsverk per kommune/fylkeskommune
4. Antall årsverk i undervisning
5. Antall årsverk i skolefritidsordningen SFO
6. Antall årsverk innenfor kommunale musikk- og kulturskoler
7. Antall årsverk innenfor kommunale bibliotek
8. Antall årsverk innenfor Den norske kirke

Grunnlaget er totalt antall årsverk fratrukket punkt 4, 5 og 6. Oslo og Longyearbyen skal være med i rapporten fra KS. KS innrapporterer samtidig antall årsverk i KS' administrasjon jf. protokollen pkt. 6.